

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ПЕДАГОГИНИ УКРАЇНИ: БІОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.)

Лариса Березівська,

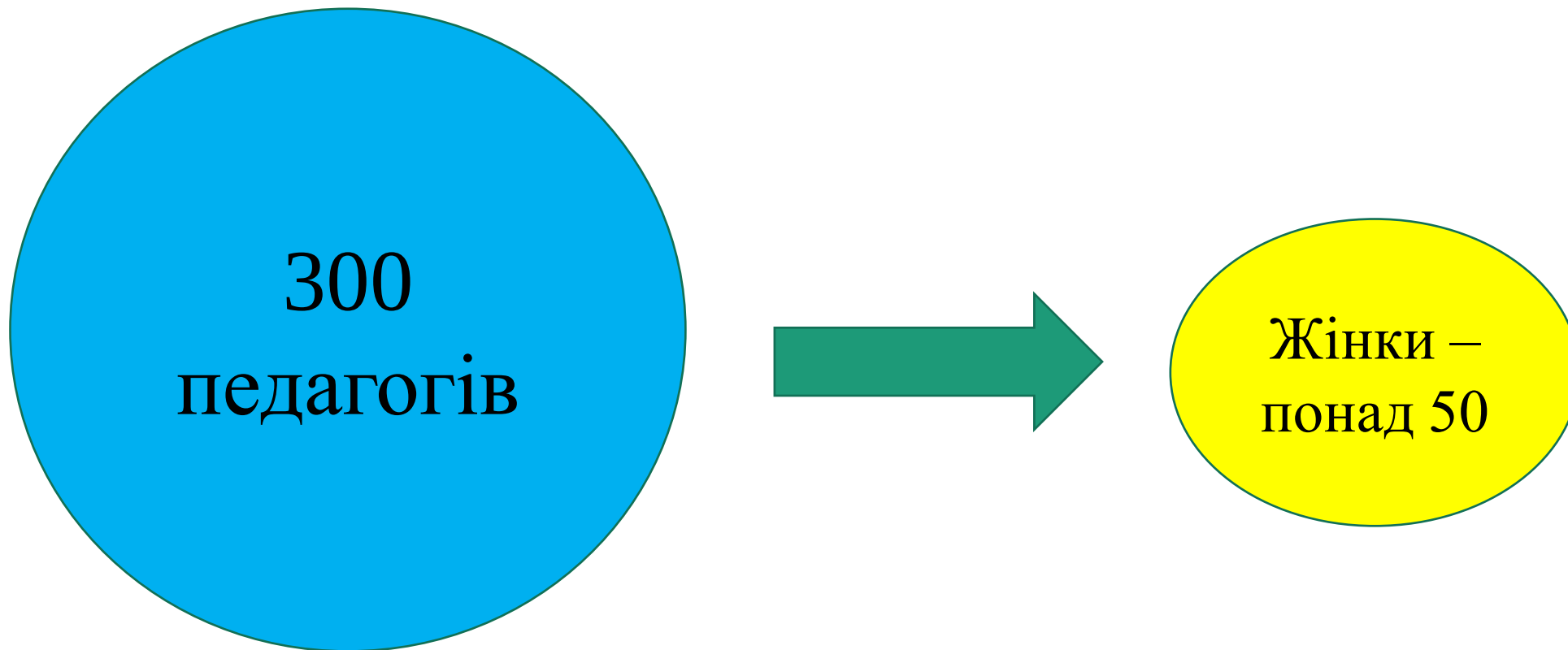
доктор педагогічних наук,

професор, дійсний член (академік) НАПН України,

директор Державної науково-педагогічної бібліотеки

України імені В. О. Сухомлинського, Київ, Україна

Педагогині в енциклопедичному словнику «Педагоги України
(друга половина XIX – початку XXI ст.)»

ХТО ВОНИ?

- портрет (одяг, зачіска, прикраси, фон, предмети тощо), який відображає епоху, соціальний статус жінки;
- дата й місце народження та смерті / поховання;
- основна спеціальність;
- почесні звання; науковий ступінь або вчене звання;
- профільна освіта;
- ключові етапи педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності;
- внесок у розвиток освіти та педагогіки України;
- членство й керівна робота в академіях, найбільших наукових товариствах;
- участь у знакових українських і міжнародних наукових конгресах;
- найвищі нагороди та премії; праці вченої і про неї.

- гарна освіта;
- праця на різних посадах у багатоманітних закладах освіти чи наукових установах;
- участь у громадських організаціях, просвітницькому русі;
- авторки численних наукових, навчальних, довідкових і літературних творів;
- засновниці видавництв чи журналів тощо;
- володіння кількома іноземними мовами тощо.

Рік народження

АЛЧЕВСЬКА ХРИСТИНА ДАНИЛІВНА
(16.04.1841, за ін. даними – 1843, м. Борзна
Чернігівської обл. – 15.08.1920, м. Харків) –
педагогиня, просвітителька, організаторка та
керівниця недільних шкіл

ВАСЬКІВСЬКА ГАЛИНА ОЛЕКСІЇВНА
(21.07.1963, с. Бехи Житомирської обл. –
20.04.2021, м. Київ) – докторка педагогічних
наук (2014), професорка (2019)

Життя і смерть жінок різних історичних епох

ЯРОШИНСЬКА ЄВГЕНІЯ ІВАНІВНА
(18.10.1868, с. Чуньків Чернівецької обл. –
21.10.1904, м. Чернівці) – педагогиня,
письменниця, фольклористка, громадська
діячка

ДУЧИМІНСЬКА ОЛЬГА ВАСИЛІВНА
(08.06.1883, с. Миколаїв Львівської обл. –
24.09.1988, м. Івано-Франківськ) –
педагогиня, письменниця, громадська
діячка

ЖИТТЯ – 90-РІЧНИЙ РУБІЖ

**БАНДУРА
ОЛЕКСАНДРА
МИХАЙЛІВНА**
(07.11.1917, с. Гамівка
Запорізької обл. –
04.09.2010, м. Київ) –
педагогиня, фахівчиня
з методики викладання
української літератури

**БЛАЖКЕВИЧ
ІВАННА
ОМЕЛЯНІВНА**
(09.10.1886, с. Денисів
Тернопільської обл. –
02.03.1977, там само) –
педагогиня, дитяча
письменниця,
громадська діячка

**БУРИНСЬКА НІНА
МИКОЛАЇВНА**
(09.12.1927, м. Київ – 03.02.2017,
там само] – фахівчиня в галузі
методики навчання хімії в середній і
вищій школі, докторка педагогічних
наук (1989), професорка (1991),
заслужена учителька УРСР (1984),
почесна академkinя Національної
академії педагогічних наук (НАПН)
України (2003)

**КУЧЕРЕНКО ЄВГЕНІЯ
МАРКІЯНІВНА**
(27.12.1922, с. Качанівка
Вінницької обл. –
29.12.2020, м. Львів) –
педагогиня, фахівчиня з
методики викладання
української літератури,
кандидатка педагогічних
наук (1972)

Репресовані

СТЕШЕНКО ОКСАНА МИХАЙЛІВНА
(24.01.1875, с. Карпівка Вінницької обл. – 1942, радянський концтабір, Казахстан) – педагогиня, дитяча письменниця, громадська діячка. Донька Михайла Старицького

МІРЗА-АВАКЯНЦ НАТАЛЯ ЮСТИНІВНА
(23.10.1888, м. Бориспіль Київської обл. – 1940, ?] – археографиня, джерелознавиця, історикиня, юристка, педагогиня, професорка (1920)

Вимушена еміграція

**ПОЛОНСЬКА-ВАСИЛЕНКО
НАТАЛЯ ДМИТРІВНА**
(13.02.1884, м. Харків –
8.06.1973, м. Дармштадт,
Німеччина) – історикиня,
викладачка, громадська діячка,
докторка історичних наук
(1940). Дружина академіка
М. Василенка

**РУДНИЦЬКА МІЛЕНА
ІВАНІВНА**
(15.07.1892, м. Зборів
Тернопільської обл. – 29.03.1976,
м. Мюнхен, Німеччина) –
громадсько-політична діячка,
педагогиня, журналістка, одна з
ідеологинь українського жіночого
руху, докторка філософії (1917).
Сестра М. Рудницького. Мати
І. Лисяка-Рудницького

**РУСОВА СОФІЯ
ФЕДОРІВНА**
(01.03.1856, с. Олешня
Чернігівської обл. –
05.02.1940, м. Прага,
Чехія) – педагогиня,
громадська діячка,
організаторка
українського жіночого
руху. Дружина О. Русова

**СВІТЛИЧНА НАДІЯ
ОЛЕКСІЇВНА**
(08.11.1936,
с. Половинкине
Луганської обл. –
08.08.2006, м. Матаван,
США, похована в Києві
на Байковому цвинтарі) –
філологиня, педагогиня,
журналістка, учасниця
правозахисного руху

Родинні традиції і професія

Алчевські Христина Данилівна (1841–1920)
і Христина Олексіївна (1882–1931)

Олена Пчілка (1849–1930) і Леся Українка
(1871–1913)

Подружжя педагогів

Марія
Грінченко
(1863–1928)
і Борис
Грінченко
(1863–1910)

Наталія Лубенець (1877–1943) і
Тимофій Лубенець (1855–1936)

Ганна Сухомлинська (1918–2003) і Василь Сухомлинський (1918–1970)

Софія
Русова
(1856–1940)
і Олександр
Русов
(1847–1915)

Висновки

Жінки-освітянки народилися і більшу частину свого життя працювали в Україні в різні часи й у різних контекстах.

Словник:

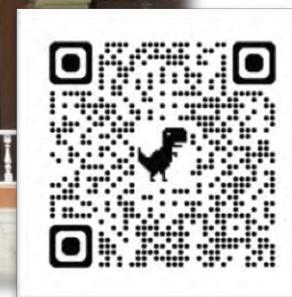
- надає змогу користувачам дізнаватися і порівнювати дати й місця народження чи смерті, місця навчання і роботи, родинні та професійні зв'язки тощо відомих освітянок, осмислити жіночий досвід;
- показує їхній неоціненний внесок у розвиток освіти, науки, культури, збереження української національної і громадянської ідентичності;
- актуалізує роль освітянок в історії України під час героїчної боротьби сучасних українських жінок, які разом із чоловіками борються проти російського агресора за незалежність та європейські демократичні цінності;
- розширює інтерес і поглиблює знання про талановитих жінок – здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників зокрема й широких верств українського суспільства загалом;
- сприяє подальшому розгортанню гендерних студій.

Лариса Березівська,
доктор педагогічних наук,
професор, дійсний член (академік) НАПН
України, директор Державної науково-
педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського, Київ, Україна

Larysa Berezivska,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Corresponding member Full Member
(Academician) of the NAES of Ukraine, Director of
V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational
Library of Ukraine, Kyiv, Ukraine

**ДЯКУЮ
ЗА
УВАГУ!**

<https://dnpb.gov.ua/ua/>